

Operació AVL

El pacte lingüístic dels valencians

Sergi Castillo Prats
Pròleg de Rafael Alemany Ferrer

víncle

© **Text:** Sergi Castillo Prats

© **Pròleg:** Rafael Alemany Ferrer

© **D'aquesta edició:** Altriam Media & Events, S.L.

© **Maquetació i disseny coberta:** alquadrat.com (www.alquadrat.com)

Edició: Xavier Bellot i Manolo Gil

Disseny de la col·lecció: alquadrat (www.alquadrat.com)

Impressió: byprint

1a edició: Setembre 2021

2a edició: Novembre 2021

ISBN: 978-84-124245-2-2

Dipòsit Legal: V-2834-2021

Col·lecció Vincle Panorama

Altriam Media & Events, S.L.

Pare Tomás Montañana 22-1r-D

46023 València

www.vincleeditorial.com

info@vincleeditorial.com

Reservats tots els drets

Queda prohibida la reproducció total o parcial d'aquest llibre per qualsevol mitjà o procediment, inclosos la reprografia i el tractament informàtic, la fotocòpia o l'enregistrament, sense permís dels titulars del copyright.

PRÒLEG

No descobrisc res de nou si afirmo que un dels temes més controvertits de la política valenciana posterior al franquisme ha estat la qüestió lingüística. I això tant pel que fa a l'entitat de la llengua pròpia dels valencians –si es tracta d'un idioma privatiu i exclusiu del País Valencià o si, per contra, també el comparteixen altres territoris– com al vessant sociolingüístic–extensió i límits de l'ús d'aquesta llengua dins d'un àmbit territorial que també ocupa el castellà. Així mateix, és ben sabut que, mentre que el segon aspecte ha suscitat i suscita una allau de propostes disperses entre els sociòlegs, el primer ha concitat un parer unànimement entre els filòlegs, els quals, tret de molt comptades excepcions, han defensat sense embuts que la llengua dels valencians, catalans i balears és la mateixa, sense perjuí dels trets peculiars propis que, com totes les llengües, aquesta adopta en les diferents àrees territorials en què es parla.

No obstant això, els fets palesen que no sempre els postulats científics i els sentiments van de bracet, especialment si aquests últims són de caràcter identitari. I, per això, des de l'època de la Transició, alguns sectors polítics poc escrupolosos venen en la qüestió lingüística valenciana una ferramenta diabòlicament eficaç per a generar estats d'opinió proclius als seus interessos electoralistes més immediats. Va ser, sense dubte, una actitud tan irresponsable que, malgrat els fruits innegables que permeté assolir a curt termini segons per a qui, arribà a produir una situació sociopolítica tan enverinada que esdevingué molt incòmoda i difícil de gestionar, fins i tot per als principals ventadors del conflicte. Aquesta va ser una de les raons que, unida a d'altres de tipus molt conjuntural, els forçà a reorientar el rumb d'un cavall desbridat entre interessos i pressions disperses difícilment harmonitzables.

El llibre que teniu a les mans és una excel·lent crònica viva de l'entrebancat i rocambolesc procés que abraça des de les turbulències de la denominada *batalla de València*, en plena Transició, fins a la creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (AVL) com a institució normativa oficial de la llengua pròpia dels valencians, en l'àmbit de la Comunitat Valenciana, i a l'activitat d'aquesta al llarg dels seus primers vint anys de vida. Després d'una primera part de l'obra en què es passa revista als antecedents històrics i polítics que condueixen al naixement de l'AVL, el moll substantiu del llibre el constitueix la segona part d'aquest, que focalitza en la reconstrucció, amb tot luxe de detalls, de les fites més reeixides d'una negociació complexa i dilatada, alhora que apassionant: el *Dictamen sobre la Llengua* del Consell Valencià de Cultura (13 de juliol del 1998), la Llei de Creació de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua (16 de setembre del 1998) i l'elecció dels primers 21 acadèmics d'aquesta institució per les Corts Valencianes (15 de juny del 2001). Al seu torn, la tercera part dona compte succint de l'obra lexicogràfica i gramatical normativa de l'AVL, alhora que presta una atenció molt minuciosa als inacabables estira-i-amolles que precediren l'aprovació de l'important *Dictamen sobre els principis i criteris per a la defensa i la denominació del valencià*, un document que patí, sense èxit, la interferència governamental, com, de bell nou, la patiria l'aprovació de les definicions dels termes *català* i *valencià* del *Diccionari Normatiu Valencià*. El llibre es clou –quarta part–, amb unes interessants “reflexions per al futur” d'algunes personalitats amb criteri propi sobre la institució, així com amb unes pinzellades sobre el període de l'AVL comprès entre el 2016 i el 2020, referides, fonamentalment, a la primera renovació d'un terç dels acadèmics (2016) –ja, i sense solució de continuïtat, per cooptació interna–, així com a la segona renovació, d'un altre terç, tot just duta a terme fa ben poc.

L'autor del volum és el contestà Sergi Castillo Prats, periodista de formació i d'exercici professional durant molts anys, i actualment professor de Valencià d'Ensenyament Secundari i Batxillerat, a més d'autor de tres llibres de periodisme d'investigació

centrats en l'anàlisi de les trames corruptes teixides a l'ombra dels governs valencians del Partit Popular: *Tierra de saqueo. La trama valenciana de Gürtel* (2013), *Yonquis del dinero. Las diez grandes historias de la corrupción valenciana* (2016) i *La batalla per la sanitat valenciana* (2020). Com en aquestes obres, la que ara ens ocupa és una mostra exponencial de l'estil periodístic viu, àgil i punyent de l'autor, que esdevé una de les ferramentes més oportunes per a vehicular amb èxit i capacitat de síntesi, com a crònica, una informació considerablement densa, així com molt contrastada amb una allau de documents solvents i amb el testimoni personal d'alguns dels protagonistes directes dels fets que constitueixen l'objecte del llibre. Tot plegat, alhora que permet al lector conèixer de manera força fiable i coherent les claus i els resultats d'un dels processos més controvertits de la història recent valenciana, mantindrà viu l'interés i l'atenció d'aquest des de la primera ratlla fins a l'última.

Rafael Alemany Ferrer¹

1 Catedràtic de Filologia Catalana de la Universitat d'Alacant, exmembre de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua, exdirector de l'Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana i exdirector del Departament de Filologia Catalana i del Secretariat de Normalització Lingüística de la Universitat d'Alacant.